Náučný chodník a via ferrata Dve veže

Kraj:	Žilinský
Okres:	Ružomberok
Geomorfologická jednotka:	Veľká Fatra
Geologická jednotka:	jadrové pohorie
Chránené územie:	Národný park Veľká Fatra
Prístup:	bus Liptovské Revúce, Nižná Revúca, r. Teplô a pešo 1 km k juhozápadu po štátnej ceste
Východisko:	Liptovské Revúce, Nižná Revúca, Záhorovo (turistické rázcestie)
Trasa:	Liptovské Revúce, Nižná Revúca, Záhorovo – Dve veže
Dĺžka, prevýšenie:	1 km, prevýšenie 140 m
Čas prechodu:	1 h
Počet zastávok:	4
Náročnosť:	stredne náročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, geovedné

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, letný (15. jún – 31. január)

Nadväznosť na turistickú značku: Trasa je súbežná so zelenou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2019

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Turisticko-relaxačný komplex Gothal, Liptovská Osada 756, 034 73 Liptovská Osada, tel. 0945 445 544; Občianske združenie Dve veže, ul. P. O. Hviezdoslava 134/30 036 01 Martin

Poznámky: (1) Náučný chodník je turistickou prístupovou trasou ku skalám s vybudovanými zabezpečenými lezeckými cestami (ferratami), pričom všetky jeho zastávky (informačné panely) sú dostupné aj turisticky (bez pomôcok). (2) Prechod náučným chodníkom a ferratami je na vlastnú zodpovednosť.

Upozornenia: (1) Náučný chodník a v jeho závere ponúkané lezecké cesty rôznej obťažnosti, zaistené lanami, kramľami, kolíkmi či rebríkmi, (ferraty) sa môžu využívať v období od 15. júna do 31. januára v dennej dobe od hodiny po východe slnka do hodiny pred západom slnka. (2) Pre pohyb po ferratách je nutný výstroj – ferratový set a obuv s vibramom! (3) Neskúseným návštevníkom sa odporúča pohyb po ferratách len so sprievodcom. (4) Ďalšie pokyny a ponuky prevádzkovateľa chodníka a ferrát obsahuje jeho stránka.

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník nie je pre jeho primárny špeciálny lezecký charakter vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Liptovské Revúce. Obec na strednom Slovensku južne od Ružomberka vo východnej časti Veľkej Fatry v doline Revúcej. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1233. V 15. storočí sa spomína v súvislosti so spracúvaním medenej rudy zo Španej Doliny (info > Banský náučný okruh v Španej Doline). Po skončení jej ťažby sa obyvatelia Revúc zaoberali roľníctvom, chovom dobytka a oviec, pastierstvom, ťažbou dreva, povozníctvom a prenájmom koní pre zdolanie stúpania vozov do sedla Veľký Šturec (1 010 m n. m.) **Revúckou dolinou**. Viedla ňou historická kráľovská cesta z Krakova cez Liptov, Banskú Bystricu do Budapešti, ktorá bola hlavnou spojnicou Liptova s Pohroním až do začiatku 60. rokov 20. storočia, kedy ju nahradil nový cestný spoj cez Donovaly (950 m n. m.). Obec, v minulosti nazývaná Tri Revúce, so zástavbou na dne doliny popri Revúcej v dĺžke vyše 6 km si zachováva členenie na tri časti – Nižná Revúca, Stredná Revúca a Vyšná Revúca. Významnou kultúrnou pamiatkou je rímskokatolícky barokovo-klasicistický kostol Očisťovania Panny Márie (Obetovania Pána) v Strednej Revúcej z roku 1819 s výmaľbami klenieb a oltárnym obrazom od Jozefa Hanulu z roku 1913, ktorý nahradil pôvodný drevený kostolík z roku 1694. Zachovaných je viacero zrubových domov. Rodák obce, prírodovedec Miroslav Saniga (*1964) vo svojej záhrade vybudoval „vtáčí raj“ > viac v hesle **Rozprávková vtáčia záhradka** v Náučnom chodníku Čierny kameň.

Kras horného toku Revúcej (a) a **Revúcky travertínový kras** (b). Dve z deviatich vyčlenených krasových území na území Veľkej Fatry. (a) V doline hornej Revúcej, v blízkostí obce Liptovské Revúce pretína dolinu pás strednotriasových vápencov a dolomitov, ktorý pokračuje východným smerom cez dolinu Korytnického potoka na územie Nízkych Tatier (masív Sokol). Vyskytujú sa tu bralné formy, často so stenami vyššími ako 50 m, s úpätnými previsni a jaskynkami. Najdlhšou v oblasti je jaskyňa Hričkov (130 m) v masíve Zvolena. (b) Svojrázne – travertínové – krasové územie pri východnom okraji Veľkej Fatry, ktorú tu ohraničuje hlboký revúcky zlom. Viaže sa naň pretiahnutá zníženina Revúcke podolie, vyčlenená ako samostatný geomorfologický podcelok Veľkej Fatry. Vyviera v ňom pozdĺž

onoho zlomu mnoho prameňov, z ktorých sa usadili a dodnes sa usadzujú travertíny v páse od Ružomberka-Podsuchej cez travertínovú kopu Bukovina, travertínovú terasu a výplň doliny Jazierce, resp. časti doliny Hlboká až po Trlenskú dolinu pri Ružomberku-Bielom Potoku v celkovej dĺžke asi 3 km. Vyskytujú sa tu vyvieračky, ponory, závrty i jaskyne (Jaskyňa pod Bukovinou až 35 m dlhá).

Dve veže. Bralá z triasového dolomitu a vápenca so skalnými stenami vyčnievajúce z lesného porastu v ľavom svahu Revúckej doliny medzi Liptovskou Osadou a Liptovskými Revúcami. V ich vrcholovej časti rastú reliktné boriny, v ktorých popri borovici lesnej rastie ako prímes jarabina mukyňová, smrekovec opadavý a buk lesný. Ku skalným stenám vedie z dna doliny (z Nižnej Revúcej) zelená turistická značka s náučnou trasou, chodník pokračuje lesom až na vrchol brál. V stenách je vybudovaných deväť technickými prostriedkami zaistených výstupových trás rôznej obťažnosti, tzv. ferraty.

Chránený areál Revúca. Úzke dlhé chránené územie medzi Liptovskými Revúcami-Nižnou Revúcou a Ružomberkom-Bielym Potokom vo Veľkej Fatre, resp. na jej kontakte s Nízkymi Tatrami vyhlásené v roku 2002 na ochranu asi 13 km dlhého úseku stredného toku Revúcej – zachovalej podhorskej riečky s aluviálnymi močiarmi, slatinnými lúkami, brehovými porastmi a priľahlými prameniskami, na ktorých sa vyvinula pozoruhodná mokraďová vegetácia zahrňujúca cenné biotopy vzácnych a ohrozených druhov. Súčasťou územia je aj časť travertínových terás na 2 km dlhom úseku na ľavom brehu medzi Podsuchou a Bielym Potokom s ich súčasnou aktívnou tvorbou. Areál je zároveň rovnomenným územím európskeho významu (je súčasťou sústavy Natura 2000). Viac info > v brožúre Revúca, Natura 2000 (vyd. ŠOP SR, Správa NP Veľká Fatra).

Chránený areál Háj pred Teplou dolinou. Maličké chránené územie na nive Revúcej poniže Liptovských Revúc pri odbočke ľavostrannej Teplej doliny vyhlásené v roku 1975 na ochranu hája vysadeného na pôdoryse štvorca 28. októbra 1928 pri 10. výročí vyhlásenia Česko-Slovenskej republiky. Počas Slovenského národného povstania tu bolo posledné palebné postavenie delostreleckej batérie kpt. Mičušíka, ostreľovanej nemeckými letcami v posledný deň odporu, 27. októbra 1944.

Prírodná pamiatka Prielom Teplého potoka. Chránené územie západne od Liptovskej Osady v Teplej doline vo východnej časti Veľkej Fatry vyhlásené v roku 1984 v širšom okolí prielomového úseku Teplého potoka, ľavostranného prítoku Revúcej, v mieste ústia Veľkého Rybára doň na ochranu prielomu ako vzácneho geomorfologického útvaru vytvoreného eróznou činnosťou potoka v mohutných vrstvách triasových gutensteinských vápencov. Prielomový kaňonovitý úsek doliny so skalnými stenami je dlhý 180 m, široký 20 – 40 m a hlboký 10 – 20 m. V prevažne smrekovom lese sú na skalách enklávy borovice lesnej. Dnom doliny vedie asfaltová lesná komunikácia so značenou turistickou trasou (od hájovne pred Teplou dolinou). Pamiatka je súčasťou rozsiahleho územia európskeho významu Veľká Fatra a chráneného vtáčieho územia Veľká Fatra (obe sú súčasťou sústavy Natura 2000).

Národná prírodná rezervácia Čierny Kameň > Náučný chodník Čierny kameň

Národný park (NP) Veľká Fatra. Veľkoplošné chránené územie zriadené v roku 2002 na necelom území jedného z najrozsiahlejších jadrových pohorí Slovenska s málo narušeným prírodným prostredím dosahujúcim vrchom Ostredok 1 596 m n. m. (NP nezaberá severovýchodné, severné ani severozápadné časti pohoria.) Pohorie zo severu rozčlenené dolinou Ľubochnianky, najdlhšou na Slovensku (cca 20 km), má spolovice severojužne prebiehajúci ústredný chrbát, ktorý sa od Ploskej delí na dva (pôdorys chrbtov má tvar Y). Tektonický vývoj územia s pestrým geologickým podložím a vonkajšie geomorfologické činitele podmienili rôznorodý charakter reliéfu a jeho veľkú členitosť. Granitové a granodioritové jadro je odkryté a vychádza na povrch len v severnej časti pohoria, a to v páse Smrekovica – Vyšná Lipová (medzi Podsuchou a Kantorskou nad Sklabinským Podzámkom).

Zvyšnú časť územia pohoria i NP budujú prevažne mezozoické sedimentárne horniny. Zjavne kontrastujú východné mäkko modelované najvyššie časti hlavného chrbta s hôľnym reliéfom na slienitých vápencoch, slieňovcoch, slienitých či ílovitých bridliciach s jeho západnými rázsochami so skalnatými až bralnými územiami na prevažujúcich vápencoch a dolomitoch s hojnými povrchovými i podzemnými krasovými útvarmi a dolinami Rakšianskou, Gaderskou, Blatnickou, Necpalskou a Belianskou. Spomedzi okolo tristo evidovaných jaskýň v podcelku Bralnej Fatry vynikajú Mažarná (dlhá 134 m) a Horná Túfna (dlhá 85 m). Pohorie je v nižších polohách zalesnené, najcennejšie pralesné porasty sú prísnymi rezerváciami. Osobitý charakter najvyšších polôh ústredného chrbta – hole (horské lúky) – sú zvyškami areálov historicky odlesnených pre účely pastvy. Ich rozsah sa v súčasnosti zmenšuje vysádzaním pôvodne sa tu vyskytujúcej kosodreviny najmä za účelom zníženia lavínového ohrozenia. Akcentovaný reliéf a pestrý geologický podklad umožnil zachovanie rastlinných spoločenstiev z rôznych období postglaciálneho vývoja. Vzácne sú spoločenstvá zvyškov reliktných borín na vápencových a dolomitových bralách. Na Tlstej má jedinú lokalitu na Slovensku relikt našej kveteny pochybok huňatý (*Androsace villosa*). Typickým pre hôľne spoločenstvá hlavného chrbta je masový výskyt veternice narcisokvetej (*Anemone narcissiflora*). Zvláštnosťou je najmasovejší výskyt treťohorného reliktu tisu obyčajného (*Taxus baccata*) v rámci strednej Európy pri južnom okraji NP nad Horným Harmancom, ktorého ochrane slúži od roku 1949 národná prírodná rezervácia Harmanecká tisina. Na území Veľkej Fatry prevažujú horské druhy živočíchov, zo šeliem sa vyskytuje medveď, rys aj vlk, hniezdi tu orol skalný, problémovým je introdukovaný alpský poddruh kamzíka vrchovského (poškodzuje vzácnu skalnú vegetáciu). Územie NP sa zhruba kryje s územím európskeho významu Veľká Fatra a chráneným vtáčím územím Veľká Fatra (obe sú súčasťou sústavy Natura 2000).

Názvy informačných panelov

1. Náučný chodník a via ferrata Dve veže
2. Rastliny a živočíchy v okolí
3. Ferrata Dve veže
4. Prírodné scenérie v okolí

GOTHAL

